

Svar på spørsmål om pensjon til private barnehager

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Telemark på spørsmål om pensjon til private barnehager.

TOLKNINGSUTTALELSE | 18.01.2018

Kunnskapsdepartementet har endret merknadene til forskrift om tilskudd til private barnehager § 4a. Endringen omhandler bruk av premiefond.

Gjelder

- Forskrift om tilskudd til private barnehager - § 4a Søknadsordning for private barnehager med høye pensjonsutgifter
- Barnehageloven - § 10 Barnehagemyndighetens ansvar
- Barnehageloven - § 19 Kommunalt tilskudd til godkjente private barnehager

Vi viser til e-post fra dere 20.juni 2017 hvor dere skriver at dere har mottatt spørsmål fra en kommune om pensjon til private barnehager. Kommunen har listet opp seks spørsmål, som vi har besvart under. Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.

Beregning av pensjonspåslag – årsverk

Kommunen skriver at vikarer og permisjoner med lønn tas med i beregningen av antall heltidsstillinger i kommunale barnehager, men at dette ikke tas med i beregningen for private barnehager ettersom det kun

er ansatte pr. 15.12 som blir registrert. Dette fører til at stillingene til vikarer og lovpålagte permisjoner i løpet av året ikke tas med, selv om det betales pensjon for disse. Kommunen mener at dette gjør at sammenlikningsgrunnlaget mellom de private og kommunale barnehagene blir ulikt.

Om beregningen av pensjonsutgiften i *kommunale* barnehager følger det av merknadene til § 4 a i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager at:

Det er ikke bestemte stillinger som er avgjørende for om pensjonsutgiften skal være med i beregningen eller ikke, men om vedkommende har arbeidet i den kommunale barnehagen. Det innebærer at pensjonsutgifter til vikarer, midlertidig ansatte osv. også skal være med i beregningen.

Vi er derfor enig i at vikarer og lovpålagte permisjoner skal tas med i beregningen av antall heltidsstillinger i kommunale barnehager. Spørsmålet er om tilsvarende type ansatte skal tas med i beregningen for de private barnehagene.

De private barnehagene skal hvert år levere inn årsmeldingsskjema. Det følger av vår veiledning til årsmeldingsskjema «Årsmelding for barnehager per 15.12.2017» punkt 8 at:

Her føres hver person som jobber i barnehagen.

Med ett årsverk menes den tid en fulltidsansatt i en barnehage arbeider, dvs. 37,5 timer per uke i 12 måneder (iberegnet ferie). For deltidsstillinger (stillinger med redusert timetall per uke eller arbeidsfri deler av året utover vanlig ferieavvikling) skal man regne om arbeidstiden til årsverk. En stilling med arbeidstid for eksempel 25 timer per uke, registreres med 0,67 årsverk ($25/37,5=0,67$). Vikarer ansatt på grunn av korte sykdomsfravær (inntil 3. måneder) skal ikke legges til.

Det er i veilederen ikke skilt mellom faste og midlertidig ansatte. Veilederen tar utgangspunkt i fulltidsansatt, deltidsstilling og vikarer. Vi mener dette innebærer at en midlertidig ansatt som er fulltidsansatt eller ansatt på deltid skal telles med i årsmeldingen. Dette styrkes av at veilederen innledningsvis i punkt 8 sier at «hver person» som jobber i barnehagen skal innmeldes. En fast eller midlertidig ansatt i fulltidsstilling, det vil si at den ansatte jobber 37,5 timer per uke i 12 måneder, skal altså telles som ett årsverk. Deltidsstillinger skal omregnes til årsverk, uavhengig av om de er faste eller midlertidige stillinger. Det fremgår videre av veilederen at vikarer som er ansatt lenger enn 3 måneder også skal legges til.

Vi er derfor delvis uenig med kommunen som sier at sammenlikningsgrunnlaget blir ulikt. I de fleste tilfeller er sammenlikningsgrunnlaget i det vesentlige likt, og når både kommunale og private barnehager tar med midlertidig ansatte og vikarer (vikarer ansatt lenger enn 3 måneder for private) i beregningen, mener vi at sammenlikningsgrunnlaget mellom de kommunale og private barnehagene blir noenlunde likt. Selv om bruken av årsmeldingen gjør at antallet ansatte i perioden 15. desember til 31. desember ikke dekker året fullt ut, gjør bruken av årsmeldingen det enklere for barnehagen å søke om økt tilskudd. Kommunen har vært med på å godkjenne årsmeldingen til barnehagen, slik at kommunen slipper å

gjennomgå om antallet heltidsstillinger stemmer når barnehagen søker.

Pensjonsutgift

Vi forstår det slik at kommunen spør om hva som er grunnen til at de private barnehagene ikke skal bruke tilskuddsåret i beregningen av om barnehagen har vesentlig høyere pensjonsutgifter, men pensjonsutgiften to år tilbake i tid.

Det følger av forskriften § 4 a at:

Den private barnehagens pensjonsutgifter fremgår av barnehagens to år gamle regnskap.

Bakgrunnen for at man skal benytte pensjonsutgiftene fra to år før tilskuddsåret og ikke utgiftene barnehagen har i tilskuddsåret, er for det første at det er regnskapet for to år tilbake som viser en fullstendig oversikt over barnehagens faktiske pensjonsutgifter. Den private barnehagen vil ikke kunne vise til de faktiske pensjonsutgiftene i tilskuddsåret, da regnskapet ikke er ferdig for dette året. Regnskapet er først ferdig året etter. Barnehager som søker om å få dekket vesentlig høyere pensjonsutgifter i 2017, må derfor ha hatt vesentlig høyere pensjonsutgifter i 2015.

For det andre vil bruken av de private barnehagenes to år gamle pensjonsutgifter i vurderingen av om pensjonsutgiftene er vesentlige, også sikre at sammenlikningsgrunnlaget blir likt med tilskuddsberegningen for øvrig. Både det ordinære driftstilskuddet og kommunens pensjonsutgifter fremgår av kommunens to år gamle regnskap.

Kommunens pensjonsutgifter og barnehagens pensjonsutgifter skal indeksreguleres med faktoren for forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren.

Dersom barnehagen ikke får dekket sine pensjonsutgifter i inneværende år etter at pensjonsutgiftene er indeksregulert, gjør vi oppmerksom på at kommunen har mulighet til å gi mer tilskudd utover forpliktelsene som følger av forskriften. Dette gjelder uavhengig om de private barnehagene har rett på økt tilskudd etter forskriften § 4 a eller ikke.

Premiefond

Nye avtaler – reforhandling

Kan kommunen kreve hele pensjonsavtalen fra den private barnehagen utlevert?

Dere viser til barnehageloven § 8 femte ledd hvor det fremgår at

Kommunen har rett til innsyn i dokumentene og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver.

Bestemmelsen gir kommunen rett til dokumentinnsyn og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning kommunene finner det nødvendig for å utføre sine oppgaver. Det følger av Ot.prp. nr. 72 (2004.2005), som dere også viser til, at

Barnehagemyndigheten avgjør selv hvilke opplysninger som anses påkrevet for å utføre myndighetens oppgaver.

Kommunen har rett til innsyn i de dokumenter som anses påkrevet, herunder de økonomiske opplysninger som er relevante ved behandling av saker etter forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd ...

Eksempler på dette kan være innsyn i barnehagens resultat- og balanseregnskap og budsjett og aktivitetsplaner.

På bakgrunn av dette mener vi det er opp til kommunen som barnehagemyndighet å vurdere i hvert enkelt tilfelle om hele pensjonsavtalen er «opplysninger som anses påkrevet» for at de skal kunne utføre sine oppgaver. Vi er noe usikre på hvilke tilfeller kommunen tenker på i brevet og hva formålet med utleveringen skal være, og kan derfor ikke svare mer konkret på dette spørsmålet.

Søknadsfrist private barnehager

Kommunen skriver at de ikke kan se at det står noe om frist for de private barnehagene til å søke om ekstra pensjonstilskudd og spør om det er fastsatt en frist for dette. Det er ikke oppgitt noen søknadsfrist i bestemmelsen. De private barnehagene er derfor ikke bundet av noen frist for å søke om å få dekket sine pensjonsutgifter.

Vår referanse: 2018/1804

Dette avsnittet er fjernet fordi det erstattes av tolkningen Bruk av premiefond.

Dette avsnittet ble fjernet i april 2023, fordi innholdet ikke lenger er korrekt.